

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 68/2025, 29 WRZEŚNIA 2025 © PISM

KOMENTARZ

Wybory parlamentarne w Mołdawii – prozachodni PAS utrzyma samodzielną władzę

Jakub Pieńkowski

Wynik przeprowadzonych 28 września br. wyborów do 101-miejscowego Parlamentu Mołdawii pozwoli związanej z prezydentem Maią Sandu Partii Działania i Solidarności (PAS) kontynuować samodzielne rządy. Gwarantuje to utrzymanie przez władze determinacji w wysiłkach na rzecz członkostwa kraju w Unii Europejskiej, a także poparcie społeczeństwa dla tych działań.

Jakie są wyniki wyborów?

Dzięki zdobyciu ponad 50% głosów w wyborach PAS w nowym Parlamencie będzie miała ponownie samodzielną większość – 55 posłów (o 8 mniej niż w [mijającej kadencji](#)). Głównym ugrupowaniem opozycyjnym pozostanie prorosyjski Blok Patriotyczny, który zdobył 24% głosów, co przełoży się na 26 mandatów (o 6 mniej). Bazuje on na zasiadającym w Parlamencie obecnej kadencji Bloku Komunistów i Socjalistów – stworzonym przez ugrupowania byłych prezydentów Władimira Voronina i Igora Dodona – do którego przed wyborami dołączyła pozaparlamentarna Partia Przyszłość Mołdawii byłego premiera z Partii Komunistów Vasile Tarleva. Nowym ugrupowaniem w Parlamencie będzie [Blok Alternatywa](#), który uzyskał 8% głosów i 8 miejsc. Jest on nominalnie proeuropejską socjaldemokratyczną koalicją zbudowaną wokół partii Narodowy Ruch Alternatywny burmistrza Kiszyniowa Iona Cebana, lecz w rzeczywistości najprawdopodobniej jest kreacją rosyjskich służb obliczoną na odebranie PAS części elektoratu. Po raz pierwszy w Parlamencie zasiądzie także antysystemowa, umiarkowanie prorosyjska i antyeuropejska Nasza Partia byłego burmistrza Bielc (drugie największe miasto Mołdawii, wyłączając naddniestrzański Tyraspol) [Renato Usatiego](#), która otrzymała 6% poparcia i wprowadzi 6 posłów. Nieprzewidzianą przez sondaże niespodzianką jest zdobycie 6% głosów – i 6 mandatów – przez [unionistyczną](#)

partię Demokracja w Domu, którą intensywnie promował [George Simion](#), lider nacjonalistycznego Sojuszu na rzecz Jedności Rumunów, największej partii opozycyjnej w Rumunii.

Co wpłynęło na taki wynik głosowania?

Utrzymanie samodzielnych rządów PAS pomogła zapewnić diaspora. Liczy ona ponad 1 mln osób wobec 2,4 mln mieszkańców Mołdawii i zamieszkuje głównie w państwach UE. Jej członkowie oddali 17% spośród wszystkich głosów, z czego w 78% na ugrupowanie prezydenckie. PAS zdołała także zmobilizować prozachodni elektorat w samej Mołdawii, mimo że jest on zniechęcony kryzysem gospodarczym i wzrostem cen, które zostały wywołane przez [szantaże gazowe ze strony Rosji pod koniec 2021 r.](#) i jej pełnoskalową inwazję na Ukrainę w lutym 2022 r. – co zbiegło się z trwającymi od sierpnia 2021 r. rządami PAS. Partia rządząca przekonywała wyborców, że zwycięstwo Bloku Patriotycznego i Alternatywy nie tylko ostatecznie zaprzęści szanse Mołdawii na przystąpienie do UE, lecz także doprowadzi do ponownego zawłaszczenia kraju przez układy korupcyjno-oligarchiczne wzorem trwających do 2019 r. rządów [Vlada Plahotniuca](#). Nikły wpływ na wynik wyborczy miał udział mieszkańców Naddniestrza, którzy głosowali w specjalnych komisjach na terenach kontrolowanych przez władze centralne – w wyborach uczestniczyło tylko 12 tys. osób (wobec 26 tys. w II turze

KOMENTARZ PISM

wyborów prezydenckich z 2024 r.), z tego na Blok Patriotyczny zagłosowało 51%, ale na PAS niemal aż 30%.

Jak Rosja próbowała wpłynąć na wynik wyborów?

Głównym celem Rosji wobec Mołdawii pozostaje paraliż jej integracji europejskiej, który w państwach UE i wśród aspirujących do niej partnerów kompromitowałoby ideę rozszerzenia na wschód. Potencjalna destabilizacja mołdawskiej sytuacji wewnętrznej stanowiłaby także zagrożenie dla granic samej Unii i dla zaplecza broniącej się Ukrainy. Z tego powodu Rosja nasiliła przed wyborami działania dezinformacyjne i próby manipulacji wynikami głosowania, w co według władz mołdawskich zaangażowała nawet 350 mln euro. Rosyjskie starania koordynował zbiegły do Moskwy [Ilan Sor](#), który w mediach społecznościowych kierował masową kampanią na rzecz ugrupowań prorosyjskich i oczerniającą PAS. Centralna Komisja Wyborcza starała się temu przeciwdziałać, m.in. zakazując startu w wyborach – decyzje tę podtrzymały sądy – wchodzącej w skład Bloku Patriotycznego Partii Serce Mołdawii Iriny Vlah, byłej baszkan (gubernator) tradycyjnie prorosyjskiej autonomicznej Gagauzji, a także populistycznej Partii Wielka Mołdawia. Powodem zakazu było nielegalne finansowanie tych partii przez Șora. Policja przed wyborami dokonała też szeregu zatrzymań i przeszukań, które utrudniły działanie jego siatki. Prowadziła także masową kampanię przestrzegającą przed próbami przekupywania wyborców – nie ma dotychczas doniesień o masowym powodzeniu tego procederu. Prawdopodobnie to rosyjskie

służby usiłowały utrudnić głosowanie mołdawskiej diasporze, zgłaszając rzekome bomby w lokalach wyborczych w wielu miastach UE.

Jakie znaczenie dla integracji europejskiej Mołdawii ma wynik tych wyborów?

Samodzielne rządy PAS jako jedyne będą zdolne wdrażać kolejne reformy przybliżające kraj do członkostwa w UE. Inny wynik najprawdopodobniej zastopowałby ten proces, gdyż potencjalne mniejszościowe rządy PAS lub w koalicji z partiami tylko markującymi prounijność byłyby niestabilne i nieefektywne. Tymczasem celem Sandu i dotychczas urzędującego gabinetu Dorina Receana jest akcesja do 2030 r. We wrześniu br. dzięki wysiłkom premiera Mołdawia zakończyła z powodzeniem trwający ponad rok tzw. screening – szczegółowy przegląd polityk pod kątem zgodności z dorobkiem prawnym UE. Na tej podstawie Komisja Europejska najprawdopodobniej niedługo zaleci państwu członkowskiemu otwarcie pierwszych kłastrów negocjacyjnych z Mołdawią. Zanim jednak to się stanie, członkowie UE muszą wyrazić zgodę na faktyczne – a nie tylko formalne – rozpoczęcie negocjacji, co KE także już rekomendowała. Tymczasem kolejne etapy mołdawskich rozmów o członkostwie nie mają jasnej perspektywy. Powodem jest nieformalne [powiązanie przez UE postępów Mołdawii i Ukrainy](#), której integrację europejską wetują Węgry, a w Unii nie ma konsensusu co do rozdzielenia obu państw.